

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2014

YEARBOOK

2014

ГОДИНА 5

VOLUME V

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

**УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ**

ISSN 1857-7059

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2014
YEARBOOK
2014**

Посветен на доц. д-р Душко Алексовски

ГОДИНА 5

VOLUME V

**GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY**

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
YEARBOOK
FACULTY OF PHILOLOGY**

За издавачот

проф. д-р Јованка Денкова

Издавачки совет

проф. д-р Саша Митрев
проф. д-р Блажо Боев
проф. д-р Лилјана Колева-Гудева
проф. д-р Виолета Димова
проф. д-р Јованка Денкова
проф. д-р Билјана Ивановска
доц. д-р Нина Даскаловска
доц. д-р Махмуд Челик
доц. д-р Ранко Младеноски
м-р Ристо Костуранов

Редакциски одбор

проф. д-р Јованка Денкова
проф. д-р Виолета Димова
проф. д-р Луси Караниколова
проф. д-р Толе Белчев
проф. д-р Билјана Ивановска
доц. д-р Марија Кусевска
доц. д-р Нина Даскаловска
доц. д-р Марија Кукубајска
доц. д-р Драгана Кузмановска
виш лектор м-р Снежана Кирова
м-р Весна Коцева

Главен уредник

доц. д-р Марија Леонтиќ

Одговорен уредник

доц. д-р Светлана Јакимовска

Јазично уредување

Даница Гавриловска-Атанасовска
(македонски јазик)
лектор м-р Биљана Петковска
(англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров, Благој Михов

Редакција и администрација
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ 10А
п. фах 201, 2000 Штип
Р. Македонија

Editorial board

Prof. Sasa Mitrev, Ph. D.
Prof. Blazo Boev, Ph. D.
Prof. Liljana Koleva Gudeva, Ph. D.
Prof. Violeta Dimova, Ph. D.
Ass. Prof. Jovanka Denkova, Ph. D.
Ass. Prof. Biljana Ivanovska, Ph. D.
Docent Nina Daskalovska, Ph.D.
Docent Mahmud Celik, Ph.D.
Docent Ranko Mladenoski, Ph.D.
Risto Kosturanov, M. A.

Editorial staff

Ass. Prof. Jovanka Denkova, Ph. D
Prof. Violeta Dimova, Ph. D.
Ass. Prof. Lusi Karanikolova, Ph. D.
Ass. Prof. Tole Belcev, Ph. D.
Ass. Prof. Biljana Ivanovska, Ph. D.
Docent Marija Kusevska, Ph.D.
Docent Nina Daskalovska, Ph.D.
Docent Marija Kukubajska, Ph.D.
Docent Dragana Kuzmanovska, Ph.D.
Senior Lecturer Snezana Kirova, M.A.
Vesna Koceva, M.A.

Managing editor

Docent Marija Leontik, Ph.D.

Editor in chief

Docent Svetlana Jakimovska, Ph.D.

Language editor

Danica Gavrilovska-Atanasovska
(Macedonian)
Lecturer Biljana Petkovska, M.A.
(English)

Technical editor

Slave Dimitrov, Blagoj Mihov

Address of editorial office
Goce Delcev University – Stip
Faculty of Philology
Krste Misirkov 10A
PO box 201, 2000 Stip
R. of Macedonia

СОДРЖИНА CONTENT

ЈАЗИК

Билјана Ивановска, Нина Даскаловска ПРЕГЛЕД НА ТРАДИЦИОНАЛНИТЕ МОДЕЛИ ЗА ПОВРАТНОСТА ВО МАКЕДОНСКИОТ И ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК Biljana Ivanovska, Nina Daskalovska A REVIEW OF THE TRADITIONAL REFLEXIVE MODELS IN MACEDONIAN AND GERMAN	9
Толе Белчев, Станка Коцева ЗБОРООБРАЗУВАЊЕ ВО СОВРЕМЕНИОТ МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК Tole Belcev, Stanka Koceva WORD FORMATION IN MODERN MACEDONIAN LANGUAGE	19
Драгана Кузмановска, Снежана Кирова, Биљана Петковска АНАЛИЗА НА ФРАЗЕОЛОШКИТЕ ЕДИНИЦИ СО КОМПОНЕНТАТА „УСТА“ ВО ГЕРМАНСКИОТ И ВО АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК Dragana Kuzmanovska, Snežana Kirova, Biljana Petkovska ANALYSIS OF PHRASEOLOGICAL UNITS WITH THE COMPONENT “MUND/MOUTH” IN GERMAN AND ENGLISH	33
Марија Кусевска МЕГУКУЛТУРНИ ИСТРАЖУВАЊА НА ГОВОРНИТЕ ЧИНОВИ Marija Kusevska CROSS-CULTURAL STUDIES OF SPEECH ACTS	43
Марија Леонтиќ СЕМАНТИКАТА НА ТУРСКИОТ СУФИКС -ли /-lİ/ (-li, -li, -lu, -lü) ВО ТУРСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК Marija Leontic THE SEMANTICS OF THE TURKISH SUFFIX -ли /-lİ/ (-li, -li, -lu, -lü) IN THE TURKISH AND IN THE MACEDONIAN LANGUAGE	53
Дејан Методијески, Костадин Голаков ИЗУЧУВАЊЕТО НА СТРАНСКИТЕ ЈАЗИЦИ НА ФАКУЛТЕТИТЕ ЗА ТУРИЗАМ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА Dejan Metodijeski, Kostadin Golakov FOREIGN LANGUAGES STUDYING AT THE FACULTIES OF TOURISM IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA	63
Марица Тасевска ФАКТОРИ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА РОДОТ ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК Marica Tasevska FACTORS FOR DETERMINATION OF THE GENDER IN THE GERMAN LANGUAGE	73

КНИЖЕВНОСТ

- Јованка Денкова, Махмут Челик, Билјана Ивановска**
ТЕОРИСКО ПРОМИСЛУВАЊЕ НА ЕПИСТОЛАРНИОТ ЖАНР
Jovanka Denkova, Mahmut Celik, Biljana Ivanovska
THEORY RETRASING OF THE EPISTOLARY GENRE 87
- Махмут Челик, Јованка Денкова, Билјана Ивановска**
ПОЕТСКО-ПРОЗНОТО ТВОРЕШТВО ЗА ДЕЦА НА ФАХРИ КАЈА
Mahmut Celik, Jovanka Denkova, Biljana Ivanovska
FAHRI KAYA'S WORK IN POETIC AND PROSE CHILDREN'S LITERATURE .. 97
- Наталија Поп Зариева**
УЛОГАТА НА ИЗМАМАТА И МАСКИТЕ ВО *ХАМЛЕТ*
Natalija Pop Zarieva
THE ROLE OF DECEIT AND MASKS IN *HAMLET* 103
- Крсте Илиев**
ПРЕПОРОДОТ НА ВИТЕШТВОТО И ПОЈАВАТА НА
ЦЕНТЛИМЕНОТ ВО ВЕЛИКА БРИТАНИЈА
Krste Iliev
THE REVIVAL OF CHIVALRY AND THE EMERGENCE OF
THE GENTLEMAN IN GREAT BRITAIN 113
- Јане Јованов, Снежана Кирова**
„ПРЕКРАСЕН НОВ СВЕТ“ ПРЕГЛЕД И СОЦИО-ФИЛОСОФСКА АНАЛИЗА
Jane Jovanov, Snezana Kirova
“BRAVE NEW WORLD” REVIEW AND SOCIO-PHILOSOPHICAL ANALYSIS .. 117
- Марија Крстева**
АМЕРИКАНСКАТА ИДЕОЛОГИЈА ВО „ЗДРАВ РАЗУМ“ НА
ТОМАС ПЕИН
Marija Krsteva
AMERICAN IDEOLOGY SEEN THROUGH THOMAS PAINE'S
“COMMON SENSE” 127
- ПРЕВЕДУВАЊЕ И ТОЛКУВАЊЕ**
- Билјана Ивановска, Јованка Денкова, Махмут Челик**
МАКЕДОНСКИТЕ ПРЕВОДНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ГЛАГОЛИТЕ ВО
ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК ШТО ИСКАЖУВААТ ПСИХИЧКА СОСТОЈБА
Biljana Ivanovska, Jovanka Denkova, Mahmut Celik
ON THE MACEDONIAN COUNTERPARTS OF THE GERMAN
VERBS DENOTING EMOTIONAL STATE 135
- Светлана Јакимовска**
ТЕРМИНОЛОГИЈАТА КАКО НАУКА И ТЕРМИНОЛОШКАТА РАБОТА
Svetlana Jakimovska
TERMINOLOGY SCIENCE AND TERMINOLOGY WORK 143

Даринка Маролова

ДИДАКТИЧКИ ПРИСТАП КОН ТОЛКУВАЊЕТО НА СИНТАКСИЧКАТА
ПОВЕЌЕЗНАЧНОСТ

Darinka Marolova

DIDACTIC APPROACH TO INTERPRETING THE SYNTACTIC AMBIGUITY 153

МЕТОДИКА

Емилија Петрова Ѓорѓева

УЛОГАТА НА ДИРЕКТОРОТ ВО МОТИВИРАЊЕТО ЗА
ПРИФАЌАЊЕ ПРОМЕНИ ВО УЧИЛИШТЕТО

Emilija Petrova Gorgeva

THE ROLE OF THE PRINCIPAL IN THE MOTIVATION FOR
ACCEPTING CHANGES IN SCHOOL 161

Нина Даскаловска, Билјана Ивановска

ВАЖНОСТА НА ИНТЕРАКЦИЈАТА ВО НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ

Nina Daskalovska, Biljana Ivanovska

THE IMPORTANCE OF INTERACTION IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING 169

Марија Емилија Кукубајска, Билјана Алексова Даневска

БИОЕТИКА, МУЛТИКУЛТУРА, МУЛТИЛИНГВАЛНОСТ И
АКВИЗИЦИЈА НА СТРАНСКИ ЈАЗИК

Marija Emilija Kukubajska, Biljana Aleksova Danevska

BIOETHICS, MULTI-CULTURE, MULTI-LINGUAL ENVIRONMENT
AND FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION 183

Марија Тодорова

МНОГУЈАЗИЧНА МЕТОДИКА

Marija Todorova

MULTILINGUAL METHODOLOGY 195

Катерина Сусинова, Нина Даскаловска

УПОТРЕБАТА НА СТРАТЕГИИ ЗА УЧЕЊЕ ЈАЗИК КАЈ УЧЕНИЦИ
ВО ОСНОВНО И СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Katerina Susinova, Nina Daskalovska

THE USE OF LANGUAGE LEARNING STRATEGIES BY PRIMARY
AND SECONDARY SCHOOL EFL LEARNERS 203

Марија Дончева, Нина Даскаловска

УЛОГАТА НА ЛИТЕРАТУРАТА ВО ИЗУЧУВАЊЕТО НА АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК
И НЕЈЗИНОТО ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЈАЗИЧНИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ НА УЧЕНИКОТ

Marija Donceva, Nina Daskalovska

THE ROLE OF LITERATURE IN LEARNING ENGLISH AND ITS EFFECTS ON
LEARNERS' LINGUISTIC COMPETENCE 213

Стручен труд
Professional paper

МАКЕДОНСКИТЕ ПРЕВОДНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ГЛАГОЛИТЕ ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК ШТО ИСКАЖУВААТ ПСИХИЧКА СОСТОЈБА

проф. д-р Билјана Ивановска, проф. д-р Јованка Денкова,
доц. д-р Махмут Челик ⁽¹⁾

Апстракт: Во основата на овој труд се наоѓа идејата да се опишат повратните глаголи што искажуваат психичка состојба во германскиот и во македонскиот јазик, таа да се генерализира на сите глаголи што искажуваат психичка состојба, како и да се претстават преводните еквиваленти во македонскиот јазик. На овој начин се поставува темата на оваа работа во поопшти рамки на истражување. Како корпус се користат германски и македонски глаголи (повратни, транзитивни, интранзитивни, безлични) ексцерпирани од пишаниот и говорниот македонски и германски јазик. Нашата анализа на глаголите што искажуваат психичка состојба во германскиот и во македонскиот јазик (*/sich/ lieben, hassen, / sich /freuen, / sich /fürchten, sich schämen, trauern, /sich/ wundern, /sich/ enthalten, /sich/ denken, /sich/ begeistern* и а - */cel/ сака, /cel/ мрази, / cel/ радува, /cel/ плаши, /cel/ срами, /cel/ жали, /cel/ чуди, /cel/ воздржува, /се,си/ мисли, /cel/ воодушевува* и др.) покажува дека тие претставуваат (функционално и структурно) специфична категорија, разгледувани на ниво на морфологијата, синтаксата и семантиката.

Клучни зборови: глаголи, преводни еквиваленти, психолингвистичка интерпретација

ON THE MACEDONIAN COUNTERPARTS OF THE GERMAN VERBS DENOTING EMOTIONAL STATE

Biljana Ivanovska, Jovanka Denkova, Mahmut Celik⁽²⁾

Abstract: The aim of this paper is to describe the verbs that express emotional and mental state of a person in German and Macedonian language,

⁽¹⁾ Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип

⁽²⁾ Faculty of Philology, University “Goce Delcev” Stip

to generalize this idea to all verbs that express mental state, as well as to find the appropriate translation equivalents in the Macedonian language. In this way we set the topic of this work in more general frames of research. As corpus we use German and Macedonian verbs (reflexive, transitive, intransitive, impersonal) taken from the written and spoken Macedonian and German language. Our analysis of these verbs that express mental state of a person in German and Macedonian (*/sich/ lieben, hassen, /sich/ freuen, /sich/ fürchten, sich schämen, trauern, /sich/ wundern, /sich/ enthalten, /sich/ denken, /sich/ begeistern* u.a. - */cel/ сака, /cel/ мрази, /cel/ радува, /cel/ плаши, /cel/ срами, /cel/ жали, /cel/ чуди, /cel/ воздржува, /ce,cu/ мисли, /cel/ воодушевува* и др.) presents that they are (structurally and functionally) specific category of word class, considering their analysis on the level of morphology, syntax and semantics, too.

Key words: *verbs, counterparts, psycholinguistic interpretation*

1. Вовед

Во германскиот и во македонскиот јазик постојат различни форми за опишување на емоционалната состојба на човекот која може да се изрази преку различни зборовни групи. Ние ја анализираме зборовната класа на глаголите кои имаат семантички признак „емоционалност“ и немаме за цел да ги опишуваме сите глаголи што изразуваат психичка состојба, туку само една репрезентативна класа од оваа група глаголи. Тоа би било премногу голем проект на работа со далеку поширок опсег. Наша цел е да спроведеме контрастивни испитувања и анализа на дел од овие глаголи во македонскиот и во германскиот јазик. Покрај тоа, се надеваме дека резултатите од споредувањата на ваквиот тип на македонски и германски глаголи ќе најдат примена во наставата по македонски и германски јазик, во преведувањето и изработката на учебни помагала (граматики, речници, учебници и др.).

1. Преводни еквиваленти на глаголите кои искажуваат психичка состојба во германскиот јазик – претставување и анализа

Во германскиот јазик се јавуваат повеќе типови конструкции како еквиваленти на македонските повратни глаголи што изразуваат психички состојби. Анализата ја базираме, главно, врз споредба на примери од преведени литературни текстови од германски на македонски јазик. Заклучоците се проверени во консултации со родени говорители на германскиот јазик. Оваа анализа, секако, не претставува и реална објективна слика, бидејќи преводот е условен од личниот избор на

преведувачот. Податоците што ги добиваме се поклопуваат со нашето чувство како роден говорител на македонски јазик и релативно добар познавач на германски јазик.

А) Дел од глаголите што изразуваат психичка состојба во македонски јазик можат да се претстават со *лично-неопределената германска „man“ конструкција во комбинација со глагол во трето лице еднина*. Пр.:

(a) „Der Garten ist einfach, und man fühlt gleich bei dem Eintritte, daß nicht ein wissenschaftlicher Gärtner...“ (Goethe J. W., 1984, S. 202)

(a1) „Градината е едноставна и веднаш при влегување се чувствува дека некој неизучен градинар го нацртал планот...“ (Гете. J. В., 1989, стр. 8).

(b) „Man fürchtete für Lottens Leben“ (Goethe. J. W, 1984, S. 325).

(b1) „Се плашеше за Лотиниот живот“ (Гете, J. В., 1989, стр.54).

(c) “...; man zwanig sich, man redete, man erzählte, man vergaß sich“.

(c1) „...; се присилуваа, разговара и така се заборауваа“ (Гете J. В., 1989: 33).

Според Helbig/Buscha (1996), лично-неопределената *man* конструкција не се вбројува во пасивните парафрази и покрај тоа што е синоним со пасивните форми и со нив може да се замени. Конструкцијата *man* во германскиот јазик не се однесува на конкретен агенс, туку на неопределен, неспецифициран, т.е. обопштен агенс. Импликуваниот агенс (*man*) може да се разбере на различни начини: луѓето (кој било), одредена специфична група на луѓе, неопределен агенс – некој човек и сл. (S. 185 – 186). Импликуваниот агенс има ограничена семантичка карактеристика (+ човек) и тој не е конкретизиран, како што вели Корубин (1990), тој може да означува: луѓе воопшто, некои луѓе, некои од луѓето, ние луѓето и сл. Во македонскиот јазик постои, покрај другите форми, и една форма со се како „скриена пасивна форма“, која се преомислува и добива друго, квалификативно значење. Пр.: *Тој лесно се лаже* (со значење: него човек може лесно да го излаже); *Тој лесно се заведува* (него човек може лесно да го заведе).

Б) Дел од македонските повратни глаголи што изразуваат психичка состојба можат да се претстават и реализираат со интранзитивен или транзитивен глагол во германскиот јазик.

(d) „Sie grüßte mich, ich dankte ihr, ...“ (Goethe J.W., 1984: 210)

(d1) „Таа ме поздрави и јас ѝ се заблагодарив ...“ (Гете J. В., 1989: 18)

- (e) “Sie dankte und stieg auf“ (Goethe J. W., 1984: 205).
(e1) „Таа се заблагодари и се искачи горе“ (Гете J. В., 1989: 12)
(f) “...; da versach’ s einer, patsch !...“ (Goethe J. W., 1984: 222)
(f1) „Еден се збрка – шлак...“ (Гете J. В., 1989: 32)
(g) “... Ich ertrug’ s nicht ...“ (Гете J. В., 1989: 32)
(g1) „И не можев да се воздржам“ (Гете J. В., 1989: 32)
(h) “... daß Ich die Freuden, die reinsten Freuden des Lebens nicht genossen habe“ (Goethe J. W., 1984: 223)
(h1) „... не сум се насладувал од радости, од најчисти радости на животот“ (Гете J. В., 1989: 33).
(i) “... sondern ein fühlendes Herz den Plan gezeichnet, dass seiner selbst hier genießen wollte“ (Goethe J. W., 1984: 202)
(i1) „... туку некакво чувствително срце, што сакало овде само од себе да се насладува“ (Гете J. В., 1989: 8).

В) Во понатамошниот дел од текстот ги претставуваме повратните глаголи во македонскиот јазик преку германски глаголи што изразуваат резултативни психички состојби во комбинација со *придавка и копулативен глагол* (werden/sein). Во германскиот јазик станува збор за придавска предикација, а во македонскиот јазик за глаголска предикација.

- (j) “Sie ward rot über und über“ (Goethe J. W., 1984: 205).
(j1) „Таа се зацрвени сета“ (Гете J. В., 1989: 12).
(к) “... bin ich mutig geworden“ (Goethe J. W., 1984: 222).
(k1) „... та и јас се охрабрив“ (Гете J. В., 1989: 31).

Според Helbig/ Buscha (1996), во германскиот јазик придавките со помошниот глагол sein градат т.н. *stative Prädikate* (статични предикати што се можни кај сите придавки кои можат да се употребуваат предикативно), а со werden придавките градат Prozeßprädikate (процесуални предикати каде што постојат одредени ограничувања).

Пример: Das Mädchen ist / wird * auf ihre sportlichen Leistungen stolz.
Das Kind wird/ist traurig. Mir war/wurde die Bedeutung des Wortes klar.
(S. 308)

Г) Дел од глаголите што изразуваат психичка состојба во македонскиот јазик можат да се изразат со помош на германската конструкција “*sich lassen + infinitiv*“ (од глагол што искажува психичка состојба). Оваа конструкција се смета како конкретна форма со модалниот глагол *können* (*може*), *модалниот инфинитив и пасивот*.

(l) „... der sich so lebhaft empfinden läßt,..“ (Goethe J. W., 1984:221)

(ll) „... која се чувствува поживо,...“ (Гете J. В., 1989: 221).

(m) „Ich ließ mich aber in nichts stören, ...“ (Goethe J. W., 1984: 225).

(m1) „Но јас не дозволив ни најмалку да се збунам, ...“ (Гете J. В., 1989: 35).

Рефлексивната форма што се состои од Sn + lassen + sich + infinitiv, дозволува редукација на lassen, без значителна промена во значењето на глаголот.

..., der sich so lebhaft empfinden läßt, ...

..., der sich so lebhaft empfindet, ...

Од гореспроведените анализи можеме да заклучиме дека во германскиот јазик се појавуваат повеќе типови конструкции како еквиваленти на македонските повратни глаголи што изразуваат психички состојби. Напоменуваме дека изборот зависи од преведувачот и е од индивидуална природа.

3. Заклучни резултати и забелешки

Македонските глаголи што изразуваат психички состојби (*/ce/ плаши, стравува, /ce/ радува, онакува, /ce/ заблагодарува /sich/ fürchten, /sich/ ängstigen, /sich/ freuen, trauern, sich bedanken*) зафаќаат широко семантичко поле и во германскиот јазик тие се изразуваат со различни видови конструкции (z.B.: Angst haben, sich ängstigen, in Angst versetzen, sich große Sorge machen, sich vor jmdm. ängstigen, sich fürchten, befürchten...; froh machen, Freude empfinden, erfreuen, aufheitern, aufmuntern, genießen... и сл.).

Набљудувајќи го однесувањето на овие глаголи во германскиот јазик наидуваме на некои интересни појави. Очигледен е фактот дека ваквиот тип на германски глаголи што се употребуваат со различни предлози го менуваат значењето и носат некое друго значење, што пак со себе врзува импликација за иднина, сегашност или изразува висок јазичен стил (*sich auf die Ferien, über das Geschenk, der Sohne... freuen*). Покрај тоа, различните предлози кои се среќаваат со овие глаголи се употребуваат и со други функции, за коишто не пишуваме овде бидејќи се надвор од нашата тема. Сето тоа укажува на фактот дека одредени рефлексивни конструкции по својата природа имаат способност да изразуваат различни типови повратност поврзувајќи со себе нови значења.

Семантичките и синтаксичките карактеристики на предикатот кој опишува психичка состојба се комплексни и сложени структури и дел

од нив беа интерпретирани на морфолошко, семантичко, синтаксичко и психолингвистичко рамниште. Тие зафаќаат широко семантичко поле и во германскиот јазик тие се изразуваат со различни типови конструкции, а врските меѓу преводните еквиваленти не се еднакво блиски. Во овој труд се обидовме да докажеме дека веќе опишаните конструкции претставуваат семантички единствена категорија во секој јазик одделно, иако врските меѓу сите претставници не се еднакво блиски. Ваквиот природ сметаме дека беше неопходен поради разните типови на повеќезначност (па дури и двосмисленост) што се јавува меѓу одделните класи и поткласи. Опишаните конструкции во македонскиот и во германскиот јазик претставуваат формално единствена категорија, но сепак манифестираат морфолошки, синтаксички и семантички разлики.

Нашата анализа покажува дека разграничувањето најчесто настанува врз семантичките – прагматска основа (лексичкото значење на глаголот, природата на комуникантот во позиција на субјект, целокупната ситуација или факти познати од секојдневната животна пракса), но и врз граматичката основа. Овие согледувања за карактерот на глаголите што изразуваат психички состојби претставуваат еден предлог што, се надеваме, ќе побуди размислување. Многу аспекти од оваа проблематика (опсежно дијахронско испитување, детално истражување за рефлексивните форми со/без транзитивен пар) останаа надвор од овој труд заради неопходната тематска и просторна ограниченост.

4. Користена литература (на кирилица)

- Гете, Јохан Волфганг (1989): *Страданијата на младиот Вертер*. Македонска книга, 1989. Превод: Лазо Алексовски. Мисла, стр.154 (=ГСМВ).
- Ивановска Б. (1999): *Глаголи кои изразуваат психичка состојба во германскиот и во македонскиот јазик*. Магистерски труд. Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ-Скопје
- Корубин Б. (1990). *На македонско граматички теми*. Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“.

Користена литература (на латиница)

- Fomina S. (1999): *Emotional-wertende Lexik der deutschen Gegenwartssprache*. Istoki Verlag, Woronesh, 207 S.
- Goethe, Johan Wolfgang (1981): *Die Leiden des jungen Werther*. Meisterwerke der Weltliteratur. Band 5. 1981. Carl Hanser Verlag. Munchen, S. 201-336. (=GLJW)
- Helbig G. & Buscha J. (1996): *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. Langenscheidt Verlag Enzyklopädie. Leipzig. Berlin. München. Wien. Zürich. New York. 17 Auflage.